

Studentski angažman u samodokumentiranju i arhiviranju: iskustvo rada na projektu They: Live iz studentske perspektive

Marta Pokos, Ivana Bošković

ICARUS Hrvatska pokušava u što većem obimu uključiti studentsku populaciju u svoje aktivnosti i to iz različitih studijskih područja. Kao bivše i sadašnje rezidente studentskog doma „Stjepan Radić“ u Zagrebu u projekte aktivnosti prikupljanja građe i dokumentiranja studentske svakodnevice uključile su se u svojstvu arhivistica Marta Pokos i Ivana Bošković. U nastavku donose svoja iskustva u radu na projektu.

Martina priča

Život u studentskom domu mnogi pamte kao jedno od najljepših razdoblja u životu. Iako su predavanja, kolokviji i ispitni rokovi dio svakog studentskog razdoblja, najviše u sjećanju ostaju oni ljepši trenuci, druženja s prijateljima, koji su nerijetko zabilježeni na fotografijama. Za projekt „Oni žive – studentski životi otkriveni kroz kontekstualne umjetničke prakse“ saznala sam najprije od svoje bivše profesorice, Vlatke Lemić, koja mi je skrenula pozornost na prikupljanje fotografija i drugih zapisa za digitalnu zbirku koja će dokumentirati život studenata u Studentskom domu „Stjepan Radić“ u Zagrebu. S obzirom na to da sam i sama nekoliko godina bila rezidentica Save, nakon što sam se malo bolje upoznala s ciljevima projekta, odlučila sam dati i svoj osobni doprinos u istraživanju teme studentskog života u Zagrebu. U sklopu projekta radila sam kao arhivistica na prikupljanju, dokumentiranju i pripremi gradiva za objavu. Već prilikom prvog obavljenog razgovora s profesoricom Lemić, na pamet mi je pala ideja da pretražim objave/fotografije u grupi Studentski dom „Stjepan Radić“ – „Sava“ na Facebook-u.

Facebook grupa Studentski dom „Stjepan Radić“ – „Sava“ danas broji

preko 45.000 članova od kojih velik broj čine bivši rezidenti Save. Iako su mnogi članovi grupe davno diplomirali i odselili iz Zagreba, vjerujem da se baš kao i ja, kroz brojne objave sadašnjih stanara Save rado prisjetite svojih studentskih dana. S obzirom na to da je moj prvi cilj bio doći do ciljane skupine kako bih lakše prikupila gradivo za projekt, pretpostavila sam da bi najbolje bilo napisati objavu u kojoj ću pozvati sve zainteresirane studente da se priključe projektu.

Nakon objave javilo mi se nekoliko zainteresiranih studenata i studentica koji su sa mnom podijelili fotografije i iskustva studentskog života na Savi. Najveći broj fotografija prikupila sam pretraživanjem objava u grupi studentskog doma gdje studenti svakodnevno objavljuju razne situacije, pitalice, oglase i sl. Svaki put kada sam našla fotografiju koja mi se svidjela, javila sam se osobi koja ju je objavila i zamolila za preuzimanje te ispunjavanje obrasca privole. Gotovo svi studenti su pozitivno reagirali da moje zahtjeve, čak štoviše, neki su poslali nikad objavljene fotografije koje sam koristila dalje u svrhu projekta. Pozitivno sam se iznenadila kada su neki sadašnji i bivši rezidenti Save sa mnom podijelili veći broj fotografija iz svojih privatnih zbirki i bez ustručavanja ispričali svoja sjećanja i dojmove o studentskom životu. Arhivistica Tamara Štefanac mi je skrenula pažnju na što valja obratiti pozornost prilikom dokumentiranja gradiva i pripreme za objavu. Prikupljena građa objavljena je na Topoteci They: Live – Students lives, Zagreb, a za sve objavljene fotografije čuvaju se sve potrebne suglasnosti donatora.

Najveći izazov kod prikupljanja fotografija bio je izostanak komunikacije s drugom stranom – vlasnicima

fotografija, potencijalnim donatorima. Istaknula bih da je posao prikupljanja i dokumentiranja gradiva nije ni u jednom trenu bio monoton. Svojevrsan doprinos projektu dala sam kroz intervju u kojem sam se kroz ugodan razgovor prisjetila svojih studentskih dana. Upravo je potraga za zainteresiranim kandidatima, meni osobno, predstavljala „najteži dio“ istraživanja. Mnogim mojim prijateljima i prijateljicama koje sam pitala za sudjelovanje u intervjuu, svidjela se ideja, nažalost tek nekolicina njih odlučila je obaviti intervju. Pretpostavljam da razlozi tome leže u činjenicama što su najvjerojatnije očekivali intimna pitanja, imali osjećaj da nisu dovoljno spremni ili samo ne vole čuti svoj glas na snimci. S druge strane, bilo mi je drago kad mi se nakon intervju nekoliko osoba javilo s povratnim informacijama, navodeći pritom da im je bilo lijepo razgovarati s kolegicom Tamarom Štefanac i kroz razgovor prisjetiti se studentskih dana.

Kroz projekt sam upoznala mnoge bivše i sadašnje rezidente Save s kojima sam razmijenila iskustvo studentskog života na Savi. Vjerujem da se gotovo svi studenti odlučuju na život u studentskom domu zbog isplative cijene smještaja. No, ne bih se složila da je to i jedini, odnosno, najveći razlog. Osim dobrog raspoloženja, druženja, sklapanja prijateljstva, zvuka pjesme i gitare, većina studenata navodi „savski duh“ kao jedan od glavnih motiva zašto je studentski život na Savi poseban i privlačan mladima. U razgovoru sa bivšim i sadašnjim rezidentima studentskog doma Stjepan Radić čula sam više puta da im je život na Savi bio najljepši period studiranja. Mnogi koji su mijenjali mjesto stanovanja znaju zašto je Sava „drugačija od drugih“. S druge strane, brojni studenti živjeli su tijekom svih godina studiranja u domu

na Savi. Pretpostavljam da svaki bivši ili sadašnji student SD Stjepan Radić ima barem jednu dogodovštinu po kojoj će pamtit i Savu.

Iako sam na samom početku istaknula da nisam imala većih problema s prikupljanjem gradiva, poteškoća u radu je bilo (nemogućnost komunikacije s potencijalnim donatorima, nepoštivanje dogovora, odugovlačenje, mnogi su htjeli da se njihova fotografija objavi, ali nisu ispunili obrasce). Posebno zanimljivo mi je bilo razmijeniti iskustvo s kolegicom s posla, bivšom rezidenticom Save, koja je odlučila sudjelovati u intervjuu. Pritom bih izdvojila njezino ukazivanje na razlike života na Savi prije 20 godina i danas.

Fotografije koje sam prikupila istraživanjem prikazuju različite životne situacije u kojima se nalaze studenti. Nastojala sam da svaka fotografija na svojevrsan način prikaže studentski život onakvim kakav je – sklop lijepih i manje lijepih trenutaka koje su donatori dijelili sa svojim prijateljima obogaćujući jedni druge vrijednim iskustvom i stvaranjem priča kojih će se zasigurno još dugo sjećati. Kroz ovaj projekt stekla sam bolji uvid u proces prikupljanja i dokumentiranja gradiva, što će mi zasigurno koristiti u budućem radu.

Ivanina priča

Studiranje kao jedno vrlo izazovno, ali i ispunjeno, zabavno i vrlo važno razdoblje života bitno je u formiranju obrazovanja i karaktera svakog pojedinca, a život u studentskom domu dodatno je iskustvo. To je iskustvo koje te nauči mnogočemu, nauči te dijeliti životni prostor s mnogim studentima, mnogim nepoznatim ljudima, a koji ti s vremenom postanu dragi poznanici, prijatelji, a nekada i mnogo više. Nauči te cijeniti ono što imaš, donese ti mnoge anegdote, poznanstva i radosti u životu. Studentski dom postane drugi dom, mjesto gdje se stvaraju mnoge uspomene. Upravo kao studenticu arhivistike na Filozofskom fakultetu, koja već duži niz godina svoga studiranja živi u studentskom domu Stjepan Radić u Zagrebu, projekt „Oni žive“ posebno je privukao. Sam projekt želi prikazati život u studentskim

domovima od kraja Drugog svjetskog rata do danas. Cilj mu je prikupiti što više raznovrsnih materijala koji svjedoče o tome kako je to živjeti u studentskom domu, što studenti rade u svoje slobodno vrijeme, kako provode dane, kako se družu, kako ispunjavaju svoje dužnosti, kako uče živeći zajedno s mnogobrojnim studentima. Tijekom projekta prikupljale su se razne fotografije koje prikazuju upravo taj svakodnevn život studenata te sam tako i ja svoje prijatelje i poznanike upoznala sa samim projektom i njegovim ciljevima. Moram priznati kako su reakcije bile pozitivne, svima se ideja projekta svidjela te ju smatraju vrlo zanimljivom. Nekolicina se odlučila uključiti u sam projekt te donirati svoje materijale, fotografije koje prikazuju neke zanimljive i njima važne trenutke koje su doživjeli tijekom svoga života u studentskom domu. Tako su, nakon što bi donirali fotografije, sudionici potpisivali dvije izjave. Prva izjava odnosila se na uvjete doniranja i prijenos autorskih prava i prava korištenja. Na toj su izjavi ispisani svi donirani materijali te se time jamče i reguliraju autorska prava i svrha korištenja doniranog materijala, a donator svojim potpisom pristaje na uvjete te je to dokaz kako je upoznat sa svrhom prikupljanja gradiva, njegova korištenja te svojih prava u vezi doniranog gradiva. Druga izjava odnosi se na osobne podatke donatora, a koju je potrebno čuvati minimalno pet godina, budući da je projekt financiran sredstvima Europske unije te je prema tome potrebno čuvanje osobnih podataka. To je bio jedini zadatak donatora, donirati materijal i potpisati dvije izjave. Zatim se prikupljeni materijal postavljao na digitalnu platformu Topoteka. Zajedno s postavljenom fotografijom nalazi se i njezino ime koje pobliže opisuje što je na fotografiji prikazano te datum kada je fotografija nastala i pripadajući tagovi. Također, nalaze se još neki podaci poput stvaratelja, vlasnika, izvora fotografije i slično. Sama platforma vrlo je jednostavna za korištenje, dostupna svima te se na njoj podjednako mogu snaći svi oni koji žele pogledati kako se nekada živjelo u studentskom domu i kako se sada živi u studentskom domu. Sam proces prikupljanja gradiva, iako naizgled jednostavan,

zahtjeva određeno vrijeme i trud. Treba uložiti truda u organiziranje samog prikupljanja materijala, ispunjavanje obrazaca te objavu materijala. Projekt je vrlo vrijedan i ima svoje značenje te sam sigurna da će svi oni koji pristupe Topoteci i pogledaju fotografije, a posebno ukoliko su u nekom periodu svoga života živjeli u studentskom domu, osjetiti one emocije koje su imali tada te se prisjetiti vremena provedenog u studentskom domu. Gledajući prikupljene fotografije vraćaju se neki posebni trenutci, stara prijateljstva i dani koji su provedeni među zidovima studentskih domova, sva ljepota i posebnost tih trenutaka. Život u studentskom domu zaista je jedno posebno iskustvo koje čovjeka obogati na razne načine, a takav je i ovaj projekt koji prenosi sve čari i posebnosti života u studentskom domu. ■

Iz privatne zbirke Ivane Ferber, završetak 1980-ih

Iz privatne zbirke Ivane Ferber, završetak 1980-ih

SAZNAJTE VIŠE:

